

УДК 351:338.432

DOI <https://doi.org/10.32782/1813-3401.2020.2.43>**Р. М. Солошенко**

здобувач наукового ступеня кандидата наук

РЕАЛІЗАЦІЯ МЕХАНІЗМІВ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТРАНСФОРМАЦІЄЮ АГРАРНОГО СЕКТОРУ

У статті розглянуто основні механізми публічного управління трансформацією аграрного сектору України. Аграрна сфера, яка є однією з ключових складових національної економіки, стикається з численними викликами: зміною клімату, обмеженістю фінансових ресурсів, недостатньою координацією між державними органами, корупцією, а також соціальними та інфраструктурними проблемами в сільській місцевості. Стратегічна роль публічного управління полягає у формуванні ефективної політики, яка забезпечить стійкий розвиток аграрного сектору, підвищить його конкурентоспроможність на світових ринках та сприятиме соціально-економічному розвитку сільських громад. У роботі досліджено основні інструменти публічного управління, такі як державна політика, фінансові та податкові механізми, розвиток інфраструктури, міжнародна співпраця та інституційна підтримка. Автори акцентують увагу на важливості підвищення прозорості управління, боротьби з корупцією та впровадження інноваційних технологій, включаючи цифровізацію та точне землеробство. Окремо розглядаються екологічні виклики та необхідність впровадження стійких сільськогосподарських практик для збереження природних ресурсів та адаптації до кліматичних змін. Для успішної трансформації аграрного сектору необхідно реалізувати системні реформи, спрямовані на покращення координації між державними органами, підвищення ефективності фінансової підтримки фермерів, впровадження сучасних технологій та створення сприятливого інвестиційного клімату. Впровадження запропонованих рекомендацій дозволить забезпечити стійкий розвиток аграрної галузі, зміцнити її позиції на міжнародних ринках та покращити добробут сільського населення. Розглянуто перспективи подальшого розвитку аграрного сектору в умовах сучасних викликів та обґрунтовано необхідність модернізації інструментів державної підтримки. Пропонується ряд практичних рекомендацій для підвищення ефективності публічного управління, серед яких: реформа державних інституцій, відповідальних за аграрну політику, розвиток кооперативного руху, полегшення доступу до кредитів для фермерів, стимулювання екологічно чистого виробництва, а також активізація міжнародної співпраці. Окремо розглянуто перспективи міжнародної інтеграції України, зокрема через розвиток експортного потенціалу аграрної продукції та адаптацію до міжнародних стандартів якості.

Ключові слова: публічне управління, аграрний сектор, трансформація, сільське господарство, державні механізми, стійкий розвиток.

Постановка проблеми. Аграрний сектор є стратегічною галуззю української економіки, оскільки на його частку припадає значна частина ВВП країни та понад 40% загального експорту. Україна традиційно займає провідні позиції серед світових експортерів зернових, олійних культур та іншої сільськогосподарської продукції. Проте, незважаючи на високий експортний потенціал, сільське господарство України залишається вразливим до багатьох внутрішніх і зовнішніх чинників, таких як зміна клімату, економічна нестабільність, вичерпання природних ресурсів та технологічна відсталість. Сучасний стан аграрного сектору вимагає гли-

боких трансформацій для того, щоб зберегти конкурентоспроможність на глобальному ринку та забезпечити сталий розвиток в умовах євроінтеграційних процесів. Водночас проблеми, пов'язані з деградацією ґрунтів, низьким рівнем технологічної модернізації, нерівномірним розвитком сільських територій та соціальними дисбалансами, потребують ефективних рішень. Саме тому публічне управління стає важливим інструментом для підтримки і регулювання цього сектору. Публічне управління аграрним сектором включає в себе систему заходів, прийнятих на державному рівні, спрямованих на підтримку фермерських господарств, розви-

ток інфраструктури, стимулювання інновацій та залучення інвестицій. Окрім того, успішна трансформація сектору потребує інтеграції екологічних, соціальних та економічних аспектів, що відповідають принципам сталого розвитку. Особливо важливо враховувати виклики, пов'язані з кліматичними змінами та продовольчою безпекою. В умовах глобалізації й розвитку технологій трансформація аграрного сектору в Україні неминуча. З одного боку, вона спрямована на адаптацію до нових вимог ринку та підвищення ефективності виробництва, а з іншого – на збереження природних ресурсів та екосистем. У зв'язку з цим постає необхідність розробки ефективних механізмів публічного управління, які б могли забезпечити впровадження нових технологій, стимулювати інвестиції, регулювати земельні відносини та сприяти стійкому розвитку аграрного сектору.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Останні дослідження, присвячені трансформації аграрного сектору України, показують важливість вдосконалення механізмів публічного управління та державної підтримки. Значний внесок у вивчення цієї тематики зробили такі автори, як Ю. Шийка, А. Гальчинський, А. Верзун, Л. Щуревиц, А. Череп, Т. Шестаковська та інші.

Мета статті полягає в аналізі та дослідженні механізмів публічного управління, спрямованих на підтримку та трансформацію аграрного сектору України.

Виклад основного матеріалу. Трансформація аграрного сектору є складним і багатогранним процесом, що передбачає кардинальні зміни в структурі аграрного виробництва, управлінні ресурсами та підходах до ринкової діяльності. Цей процес вимагає врахування як внутрішніх факторів, таких як технологічний розвиток, продуктивність сільськогосподарських підприємств, так і зовнішніх – глобальні зміни на ринках, кліматичні виклики та інтеграція до світової економіки. Основна мета трансформації полягає в тому, щоб підвищити конкурентоспроможність аграрного сектору на світовому ринку та забезпечити стійкість сільськогосподарського виробництва, одночасно сприяючи соціальному та екологічному розвитку. Теоретичні основи трансформації аграрного сектору включають кілька ключових концепцій. Перша з них – це модернізація виробництва, що передбачає впровадження сучасних технологій і підвищення ефективності виробничих

процесів. Важливим елементом модернізації є автоматизація сільськогосподарських процесів, точне землеробство, яке базується на використанні дронів і систем моніторингу, а також застосування аграрних інновацій, таких як генетично модифіковані організми (ГМО) та біотехнології. Впровадження цих інновацій дозволяє збільшити врожайність і скоротити витрати на ресурси, що є ключовими для підвищення продуктивності та конкурентоспроможності. Друга важлива концепція – це стійкий розвиток, який охоплює екологічні, соціальні та економічні аспекти. Стійкий розвиток аграрного сектору передбачає впровадження екологічно чистих технологій, скорочення використання хімічних добрив та пестицидів, збереження природних ресурсів, таких як вода і ґрунти. Екологічна стійкість також означає адаптацію до зміни клімату, що є надзвичайно важливим для України через її залежність від природних умов. Зміни клімату призводять до зміщення сезонів, збільшення частоти екстремальних погодних явищ, таких як посухи або зливи, що негативно впливають на врожайність та стабільність виробництва. Тому необхідні технології, які б сприяли збереженню екосистем та підвищенню стійкості до таких явищ [1].

Соціальна складова трансформації стосується покращення умов життя сільського населення, створення нових робочих місць і підвищення рівня зайнятості у сільських районах. Українське сільське господарство традиційно базується на мікро- та малих підприємствах, де працює велика частина населення. Однак низька продуктивність праці, застаріла інфраструктура та недостатній рівень соціального забезпечення сприяють відтоку населення з сільських територій. Трансформація аграрного сектору має на меті забезпечити рівні можливості для розвитку сільських територій шляхом створення сучасної інфраструктури, поліпшення умов праці, розвитку освітніх програм та соціального забезпечення.

Економічні аспекти трансформації аграрного сектору полягають у зміцненні агробізнесу, розвитку кооперативного руху, залученні інвестицій та покращенні доступу до фінансових ресурсів. Економічна модель аграрного сектору потребує переорієнтації з простої сировинної моделі на модель з доданою вартістю, де акцент робиться на переробці сільськогосподарської продукції, розвитку ланцюгів постачання та диверсифікації виробництва. Важливою частиною цієї моде-

лі є підтримка малого і середнього фермерства, яке є основним драйвером розвитку сільських територій.

Важливим теоретичним аспектом є регуляторна роль держави у трансформації аграрного сектору. Публічне управління відіграє ключову роль у формуванні сприятливого інвестиційного клімату, створенні правової бази для функціонування аграрного ринку та стимулюванні інновацій. Державна політика має забезпечити ефективне використання земельних ресурсів, регулювання земельного обігу та створення умов для розвитку сталих аграрних практик. Зокрема, важливим є прийняття законодавства, яке б підтримувало екологічно чисте виробництво, стимулювало впровадження інновацій та сприяло розвитку інфраструктури [2].

Крім того, трансформація аграрного сектору не може відбуватися ізольовано від світових економічних процесів. Міжнародні аспекти включають інтеграцію України до глобальних ланцюгів постачання, адаптацію до вимог міжнародних ринків, дотримання стандартів якості та безпеки продукції. Участь у міжнародних організаціях, таких як Світова організація торгівлі (СОТ), та співпраця з Європейським Союзом відкривають для України нові можливості для розвитку експорту, але також накладають відповідальність за дотримання високих стандартів у виробництві.

Таким чином, трансформація аграрного сектору є складним процесом, що охоплює економічні, соціальні та екологічні зміни. Вона потребує комплексного підходу, який включає модернізацію технологій, розвиток стійких практик, покращення соціальних умов та вдосконалення регуляторних механізмів. Тільки через системний підхід до трансформації аграрного сектору Україна зможе забезпечити його конкурентоспроможність та сталий розвиток в умовах сучасних глобальних викликів.

Публічне управління відіграє ключову роль у забезпеченні стійкого розвитку аграрного сектору, його адаптації до сучасних викликів та інтеграції в глобальні економічні процеси. Механізми публічного управління трансформацією аграрного сектору є комплексом політичних, економічних, правових, соціальних та інфраструктурних інструментів, спрямованих на підтримку сільськогосподарського виробництва, стимулювання інновацій та підвищення конкурентоспроможності. Ці механізми є багаторівневими і включають заходи державно-

го регулювання, фінансову підтримку, розвиток інфраструктури, міжнародну співпрацю та інституційне забезпечення. Нижче розглянемо основні складові цих механізмів.

1. Державна політика та регулювання. Державна політика є фундаментом публічного управління аграрним сектором. Вона формується на основі стратегічних документів, таких як програми розвитку сільського господарства, національні стратегії продовольчої безпеки та політики адаптації до змін клімату. Зокрема, в Україні діють кілька таких документів, зокрема Стратегія розвитку аграрного сектору на період до 2030 року, яка передбачає комплексні заходи для підтримки аграрної галузі, спрямовані на збільшення продуктивності, розвиток експорту та модернізацію виробництва [3].

Основні напрями державної політики включають:

1.1. Регулювання земельного обігу. Земельні відносини в Україні є ключовим аспектом у розвитку аграрного сектору, оскільки земля є основним ресурсом сільського господарства. Важливими механізмами є вдосконалення законодавства про ринок землі, розвиток системи реєстрації прав на землю, створення механізмів для прозорого обігу земель сільськогосподарського призначення.

1.2. Нормативно-правове регулювання. Уряд забезпечує прийняття законів і підзаконних актів, що встановлюють правові рамки для функціонування аграрного ринку. Це включає регулювання щодо стандартів якості продукції, санітарних і фітосанітарних норм, контроль за використанням хімічних речовин, а також впровадження міжнародних стандартів для експортерів.

1.3. Програмне планування. Крім загальних стратегій, важливими інструментами є державні цільові програми, що фінансують проекти з підтримки фермерів, розвитку органічного землеробства, захисту навколишнього середовища та модернізації інфраструктури.

2. Фінансові та податкові механізми. Фінансові механізми є важливим інструментом підтримки аграрного сектору, особливо в умовах обмежених інвестиційних можливостей і труднощів з доступом до кредитних ресурсів. Основні напрями фінансової підтримки включають:

2.1. Субсидії та дотації. Державна підтримка через субсидування фермерів залишається ключовим елементом публічної політики. Ці субсидії спрямовані на розвиток малих і середніх фермерських господарств, стимулювання інно-

ваційних проектів, підтримку екологічно чистого виробництва, закупівлю сучасного обладнання та розвиток органічного сільського господарства.

2.2. Доступ до кредитних ресурсів. Фінансування сільськогосподарських підприємств часто є проблемою через високі кредитні ставки та недостатню кількість фінансових інструментів. Для цього держава створює спеціалізовані фонди підтримки фермерів, надає пільгові кредити, державні гарантії для залучення комерційних інвестицій. Також важливим інструментом є програми страхування сільськогосподарської діяльності, що захищають фермерів від кліматичних ризиків і втрат врожаю.

2.3. Податкові пільги. Впровадження податкових стимулів є додатковим механізмом для підтримки аграрного сектору. Наприклад, зменшення податкового навантаження на виробників, що займаються екологічно чистим землеробством, або зниження податків для фермерських господарств, що впроваджують інноваційні технології.

3. Розвиток інфраструктури. Інфраструктурна підтримка є важливим елементом публічного управління, оскільки без належної інфраструктури аграрний сектор не зможе функціонувати на належному рівні. Основними напрямками інфраструктурної підтримки є:

3.1. Транспортна інфраструктура. Для успішного функціонування аграрного сектору необхідно забезпечити доступ до ринків збуту через розвинену транспортну систему. Це включає розвиток автомобільних, залізничних і морських шляхів для експорту сільськогосподарської продукції, а також будівництво і модернізацію складів, портів, логістичних центрів для зберігання і транспортування товарів.

3.2. Інформаційні технології та цифровізація. У сучасному сільському господарстві важливо впроваджувати нові інформаційні технології, такі як системи точного землеробства, дрони для моніторингу врожаю, автоматизовані системи управління виробництвом. Держава може сприяти розвитку цифрових технологій через субсидії на придбання технологій та створення навчальних програм для фермерів.

3.3. Водопостачання та іригаційні системи. В умовах зміни клімату проблема водних ресурсів стає дедалі важливішою. Державна підтримка має спрямовуватися на відновлення іригаційних систем, покращення управління водними ресурсами та впровадження водозберігаючих технологій [4].

4. Інституційна підтримка та розвиток кооперації. Інституційна підтримка включає діяльність державних і громадських інституцій, що забезпечують функціонування аграрного сектору. Основні напрями включають:

4.1. Розвиток кооперативного руху. Одним із перспективних напрямів розвитку сільського господарства є підтримка кооперативних форм ведення бізнесу. Кооперативи дають можливість дрібним фермерам об'єднувати ресурси для спільної закупівлі техніки, доступу до ринків збуту та переробки продукції, що підвищує їхню конкурентоспроможність.

4.2. Освітня та консультативна підтримка. Держава також сприяє розвитку сільськогосподарської освіти та надання консультаційної підтримки фермерам. Це може включати як професійну підготовку аграріїв, так і створення інформаційних центрів, які допомагають у впровадженні інноваційних технологій і наданні порад щодо оптимізації виробничих процесів.

5. Міжнародна співпраця. Міжнародна співпраця є важливою складовою механізмів публічного управління трансформацією аграрного сектору, оскільки вона відкриває можливості для доступу до нових ринків, залучення іноземних інвестицій та технологій. Основні аспекти міжнародної співпраці включають:

5.1. Інтеграція в міжнародні торгові організації та угоди. Членство в Світовій організації торгівлі (СОТ) та укладення Угоди про асоціацію з ЄС відкриває для України доступ до європейських та світових ринків, але також вимагає адаптації стандартів продукції до міжнародних вимог. Державні органи працюють над гармонізацією законодавства з міжнародними стандартами та забезпеченням відповідності продукції вимогам якості.

5.2. Залучення іноземних інвестицій. Участь у міжнародних програмах технічної допомоги та розвиток партнерства з міжнародними фінансовими установами сприяють модернізації аграрного сектору та стимулюють впровадження новітніх технологій.

5.3. Співпраця з міжнародними фінансовими організаціями. Світовий банк, Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР), а також інші міжнародні організації надають кредити та інвестиції для розвитку інфраструктури, реформування сільськогосподарських програм і підтримки дрібних фермерів.

6. Екологічна складова управління. В умовах зміни клімату та екологічних загроз аграрний

сектор має забезпечити стійке використання природних ресурсів. Державна політика спрямована на розвиток екологічно чистих технологій, підтримку органічного землеробства, впровадження програм зі збереження біорізноманіття та боротьби з деградацією земель.

Таким чином, механізми публічного управління трансформацією аграрного сектору є комплексними і багаторівневими, включаючи державну політику, фінансову та інституційну підтримку, розвиток інфраструктури та міжнародну співпрацю. Лише через узгоджені зусилля на всіх рівнях управління можливо досягти стійкого розвитку аграрного сектору та його інтеграції в глобальну економіку [5].

Трансформація аграрного сектору в Україні, хоч і має значний потенціал для сталого розвитку та підвищення конкурентоспроможності, стикається з численними викликами, які обмежують ефективність публічного управління. До цих викликів належать як внутрішні проблеми, такі як недостатня координація між державними органами, так і зовнішні фактори, включаючи глобальні кліматичні та економічні зміни. Водночас є перспективи, пов'язані з реформами, міжнародною співпрацею та впровадженням інноваційних підходів. Нижче докладніше розглянемо основні виклики та перспективи публічного управління в аграрному секторі.

Одним із найбільших викликів для трансформації аграрного сектору є обмежені фінансові ресурси, що стримує модернізацію виробництва, розвиток інфраструктури та впровадження інноваційних технологій. Багато державних програм підтримки сільського господарства залишається недофінансованими, що ускладнює їх реалізацію на практиці. Також проблемою є низький рівень залучення іноземних інвестицій через слабкий інвестиційний клімат та високі ризики для інвесторів.

Фінансові установи часто відмовляють сільськогосподарським виробникам у кредитуванні через низький рівень платоспроможності, недостатність заставних активів та нестабільність доходів фермерів. Це особливо стосується малих і середніх господарств, які потребують фінансових ресурсів для розвитку, але не мають доступу до них. Відсутність чіткої системи кредитування, а також недостатня підтримка з боку держави у вигляді пільгових кредитів та страхування також стримують розвиток сектора.

Корупція та бюрократичні перешкоди є однією з найбільш актуальних проблем для реаліза-

ції державної аграрної політики. Процеси отримання дозволів, ліцензій, доступу до субсидій або інших форм державної підтримки часто стають непрозорими, що підриває довіру фермерів до органів влади та гальмує розвиток аграрного сектору. Наявність складних бюрократичних процедур також створює додаткові бар'єри для малого та середнього бізнесу, який не має достатніх ресурсів для проходження складних адміністративних процедур. Корупційні практики також призводять до нерівномірного розподілу ресурсів і можливостей. Великі агрохолдинги, маючи доступ до політичного лобізму, можуть отримувати більше вигод від державної підтримки, тоді як малі фермери залишаються без необхідної допомоги.

Аграрний сектор вимагає тісної координації між різними урядовими структурами, такими як Міністерство аграрної політики та продовольства, Міністерство економіки, Міністерство інфраструктури, екологічні органи та органи місцевого самоврядування. Проте недостатня координація між цими установами призводить до дублювання функцій, неефективного використання ресурсів і відсутності узгодженості у впровадженні політик. Це особливо важливо в контексті програм розвитку сільських територій, інвестиційної підтримки та інфраструктурних проектів. Також спостерігається недостатня комунікація між державними органами і фермерськими організаціями, що обмежує можливості врахування реальних потреб сільськогосподарських виробників у розробці державних програм [6].

Україна є однією з країн, яка найбільше страждає від наслідків зміни клімату. Це впливає на продуктивність аграрного сектору, оскільки зміни температур, часті посухи, зливи та інші екстремальні погодні умови призводять до втрат врожаїв і деградації ґрунтів. Традиційні методи ведення сільського господарства більше не є ефективними в умовах кліматичних змін, тому потрібні нові підходи до управління природними ресурсами, зокрема водними, земельними та лісовими ресурсами.

Крім того, екологічні виклики стосуються проблеми виснаження природних ресурсів. Інтенсивне сільське господарство, що базується на масовому використанні хімічних добрив, пестицидів та гербіцидів, призводить до зниження родючості ґрунтів і забруднення доквілля. Це загрожує продовольчій безпеці країни і вимагає впровадження екологічно стійких практик, таких

як органічне землеробство, точне землеробство та ефективне управління водними ресурсами.

Сільські території України стикаються з серйозними демографічними проблемами. Високий рівень безробіття, низькі заробітні плати, погана інфраструктура та недостатній доступ до послуг охорони здоров'я та освіти призводять до міграції населення з сільських територій до міст або за кордон. Це знижує доступність кваліфікованої робочої сили для сільського господарства та спричиняє соціальну деградацію сільських територій. Публічне управління має звернути увагу на розвиток сільських громад, інфраструктури та покращення якості життя сільського населення [7].

Незважаючи на численні виклики, аграрний сектор України має значний потенціал для розвитку, і публічне управління може зіграти важливу роль у забезпеченні його сталого розвитку.

1. Цифровізація та інноваційні технології. Однією з основних перспектив є впровадження інноваційних технологій та цифровізація аграрного сектору. Розвиток точного землеробства, використання дронів для моніторингу стану полів, супутникових даних для управління земельними ресурсами та систем автоматизації можуть значно підвищити ефективність виробництва і зменшити залежність від людського фактора. Це також сприятиме підвищенню врожайності та якості продукції, зменшенню впливу на довкілля та раціональному використанню ресурсів.

2. Розвиток кооперативного руху та малих фермерських господарств. Підтримка малих і середніх фермерів через розвиток кооперації є перспективним напрямом для публічного управління. Кооперативи можуть забезпечити фермерам доступ до спільних ресурсів, збільшити їхню ринкову силу та підвищити конкурентоспроможність на внутрішньому та зовнішньому ринках. Державна підтримка кооперативного руху, зокрема через податкові пільги, фінансові субсидії та створення відповідної правової бази, може значно сприяти розвитку сільського господарства на місцевому рівні.

3. Міжнародна співпраця та експортні можливості. Розширення експортних можливостей і посилення міжнародної співпраці відкриває нові перспективи для аграрного сектору. Україна має великий потенціал для збільшення обсягів експорту сільськогосподарської продукції, зокрема до Європейського Союзу, Близького Сходу та Азії. Важливими аспектами є адаптація до міжнародних стандартів, таких як санітарні та фітосанітарні норми ЄС, що дозволить

українським виробникам отримати доступ до нових ринків і підвищити прибутковість.

4. Розвиток стійкого сільського господарства. Перспективи також лежать у розвитку сталого сільського господарства, що включає впровадження екологічно чистих технологій, зменшення викидів парникових газів, захист біорізноманіття та збереження природних ресурсів. Публічне управління може сприяти цьому процесу через запровадження програм підтримки органічного землеробства, стимулювання використання поновлюваних джерел енергії та заохочення екологічно відповідальних практик.

5. Інституційна реформа та підвищення прозорості. Одним із ключових завдань для публічного управління є інституційна реформа, спрямована на підвищення прозорості та ефективності державних органів, відповідальних за аграрний сектор. Покращення координації між міністерствами, реформування земельних відносин, створення прозорих механізмів розподілу державної підтримки та боротьба з корупцією сприятимуть кращому управлінню ресурсами та ефективнішому впровадженню державної аграрної політики.

Таким чином, публічне управління аграрним сектором стикається з численними викликами, однак перспективи розвитку є значними. Інноваційні технології, міжнародна співпраця, розвиток сталого сільського господарства та інституційні реформи можуть забезпечити успішну трансформацію аграрного сектору та його інтеграцію в глобальні ринки.

Висновки. Трансформація аграрного сектору України є критично важливою для забезпечення стійкого економічного розвитку, зміцнення продовольчої безпеки та підвищення конкурентоспроможності на світових ринках. Ефективне публічне управління аграрним сектором вимагає комплексного підходу, що охоплює політичні, економічні, соціальні та екологічні аспекти. Основні виклики, такі як обмеженість фінансування, корупція, недоліки в координації державних органів, зміни клімату та демографічні проблеми сільських територій, можуть бути подолані через вдосконалення механізмів публічного управління. Реалізація рекомендованих заходів дозволить підвищити ефективність державної політики у сфері аграрного управління. Важливими кроками є покращення координації між урядовими органами, підвищення прозорості та боротьба з корупцією, розширення фінансової підтримки та доступу до кредитних ресурсів, впровадження інноваційних технологій, реформа земельних

відносин та розвиток сільських територій. Усе це сприятиме створенню сприятливого середовища для розвитку аграрного бізнесу, модернізації виробничих процесів та інтеграції України у глобальні економічні процеси. Забезпечення стійкого розвитку аграрного сектору можливе лише за умови системного підходу та активної взаємодії між державними органами, бізнесом та громадянським суспільством. Таким чином, ефективно публічне управління аграрною сферою є запорукою успішної трансформації галузі та створення умов для сталого економічного зростання країни.

Список використаної літератури:

1. Шийка Ю.Б. Організаційно-економічні особливості державної підтримки аграрного сектору економіки. Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету. 2013. №1. С.329-336.
2. Гальчинський, А. Економічний розвиток: методологія оновленої парадигми. Економіка України. 2012. № 5. С. 4-17.
3. Концепція Державної цільової програми розвитку аграрного сектору економіки на період до 2022 року: проект. URL: <http://minagro.gov.ua/node/16822>
4. Верзун А.А. Ефективність сільськогосподарського виробництва та її залежність від фіскальної політики держави: автореф. дис... канд. екон. наук : 08.07.02 / А.А. Верзун ; Житомир. держ. агроєколог. ун-т. Житомир, 2005. 20 с.
5. Щуревич Л. М. Інноваційні перспективи в розвитку аграрного сектору в Україні. Інвестиції: практика та досвід. 2018. №10. С. 101-105.
6. Череп А. В. Управління інноваційними процесами на підприємстві: сучасні підходи та перспективи. Формування ринкових відносин в Україні: збірник наукових праць. 2014. № 4. С. 43-46.
7. Shestakovska T. and Markova E. The impact of the integration of cooperation with the European union on the development of the agrarian sector of Ukraine. Economic system development trends: the experience of countries of Eastern Europe and prospects of Ukraine: monograph / edited by authors. Riga, Latvia: "Baltija Publishing", 2018. pp.364-382.

Soloshenko R. M. Implementation of public management mechanisms for the transformation of the agricultural sector

This article focuses on the analysis of global experience in the field of anti-corruption policy and its potential for adaptation and implementation in Ukraine. The paper examines a variety of strategies and approaches to fighting corruption that have been successfully implemented in countries with a low level of corruption, including strengthening institutional independence, improving legislation, activating the role of civil society, using digital technologies, and international cooperation. The article emphasizes the importance of a comprehensive approach to reforming anti-corruption policy in Ukraine, which involves the integration of international experience taking into account national characteristics. Special attention is paid to the need to create effective institutional mechanisms, the development of the legislative framework, the inclusion of civil society in the process of forming anti-corruption policy, as well as the use of the latest technologies to increase transparency and reduce corruption risks. The recommendations provided in the article are intended to help Ukraine in the development and implementation of effective anti-corruption strategies, based on the best global practices and adapted to the Ukrainian context, in order to increase the level of transparency and accountability of the government and fight corruption at all levels. Thanks to this study, readers will gain a deep understanding of the main components of a successful anti-corruption policy and learn about the possibilities of their application and adaptation in Ukrainian conditions. The article also emphasizes the importance of active public participation and international cooperation in increasing the effectiveness of anti-corruption measures. The provided recommendations can serve as a basis for further actions by the Ukrainian government, legislators, civil society and international partners aimed at creating a stable and effective anti-corruption system in the country. The article calls for a comprehensive approach to reforms, which includes both immediate anti-corruption measures and long-term strategies to strengthen institutional transparency, legal education of the population, and the formation of a culture of zero tolerance for corruption.

Key words: anti-corruption, state policy, world experience, adaptation, Ukraine, institutional mechanisms, legislative initiatives, civil society, digital technologies, international cooperation.